

Vergaderjaar 1986–1987

19095

Regels ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met persoonsregistraties (Wet persoonsregistraties)

Nr. 8

EINDVERSLAG

Vastgesteld 24 maart 1987

Na kennisneming van de memorie van antwoord zijn in de vaste Commissie voor Justitie¹ nog verschillende opmerkingen gemaakt en vragen gesteld. Onder het voorbehoud dat de regering deze tijdig zal hebben beantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over het wetsvoorstel genoegzaam voorbereid.

1. Algemeen

De leden van de C.D.A.-fractie betuigden hun instemming met de uitvoerige en nauwgezette wijze waarop de bewindslieden de vele vragen uit het voorlopig verslag beantwoord hebben. Met het kabinet blijven de C.D.A.-fractieleden van oordeel, dat het voorliggende wetsvoorstel veel meer oog heeft voor toekomstige technische ontwikkelingen, mogelijkheden en onmogelijkheden dan het ingetrokken wetsvoorstel (17 207). Dat wetsvoorstel ging nog te veel uit van de gedachte dat de overheid tot in de uiterste consequenties alles kan regelen en reguleren. En dit waar de automatisering het aanhouden en raadplegen van bestanden steeds gemakkelijker maakt.

Gelet op deze technische ontwikkelingen kan en mag van de overheid niet verlangd worden – gesteld al dat de overheid daartoe bij machte zou zijn – de nationale en internationale technische vooruitgang tegen te gaan. Waar het wel om gaat is een dergelijke ontwikkeling verantwoord (bij) te sturen teneinde misbruik te kunnen tegengaan. «Bewaakte overwegen» zullen noodzakelijk zijn om de individuele «privacy» zo veel mogelijk te garanderen. In dit verband zou het ondoenlijk zijn onder deze wet ook persoonsregistraties te laten vallen, die naar hun aard voor persoonlijk of huishoudelijk gebruik bestemd zijn. Dit alles neemt niet weg dat er naast huiscomputers duidelijk sprake kan zijn van een grijze zone, met een verdere strekking dan specifiek «huisgebruik». Gaarne zouden de C.D.A.-fractieleden hierover nog het oordeel van de bewindslieden willen vernemen.

Belangrijk in dit verband is het probleem dat er op zich zelf openbare feiten zijn die verspreid gepubliceerd zijn, die, ondergebracht in een centraal gemakkelijk te raadplegen systeem, de privacy van individuele personen wel degelijk kunnen aantasten. Hoe moet zo iets zowel tegen de achtergrond van de huiscomputer als computers die onder dit wetsvoorstel vallen, beoordeeld worden?

¹ Samenstelling:

Leden: Nypels (D66), Weijers (CDA), Kraaijeveld-Wouters (CDA), voorzitter, Beckers-de Bruijn (PPR), Spieker (PvdA), Moor (PvdA), Gerritse (CDA), Buurmeijer (PvdA), ondervoorzitter, Rempt-Halmmans de Jongh (VVD), Groenman (D66), Oomen-Ruijten (CDA), Ter Veld (PvdA), Van Nieuwenhoven (PvdA), Dales (PvdA), Linschoten (VVD), Alders (PvdA), Kamp (VVD), Nijhuis (VVD), Leijnse (PvdA), Doelman-Pel (CDA), G. Terpstra (CDA), De Leeuw (CDA) en Biesheuvel (CDA).

Plv. Leden: Tommel (D66), Wolters (CDA), B. de Vries (CDA), Van Es (PSP), Worrell (PvdA), Kok (PvdA), Van Iersel (CDA), Korthals (VVD), Engwirda (D66), Van Noord (CDA), Van der Vlies (SGP), Melkert (PvdA), Van Gelder (PvdA), De Grave (VVD), Wöltgens (PvdA), Franssen (VVD), Schutte (GPV), Knol (PvdA), Paulis (CDA), Soutendijk-van Appeldoorn (CDA), Tuinstra (CDA) en Leerling (RPF).

Anders lijkt het echter voor bepaalde vormen van verzekering, waarbij het nuttig en noodzakelijk kan zijn meer inzicht te verkrijgen in iemands privacy. Onder andere kan hierbij gedacht worden aan faillissement.

Interessant zou zijn te vernemen wat de ervaringen tot dusverre zijn in landen die reeds tot wetgeving zijn gekomen. Is van die wetgeving en de daarbij opgedane ervaringen bij het opstellen van dit wetsvoorstel gebruik gemaakt? Vindt op dit gebied onderlinge consultatie plaats tussen de EG-lidstaten? De C.D.A.-fractieleden achten het voorts een relevante vraag, hoe dit onderwerp bij onze belangrijkste handelspartner, de Bondsrepubliek Duitsland, geregeld is.

Gezien de samenhang van het onderhavige wetsvoorstel met het Verdrag van Straatsburg van 28 januari 1981 over de bescherming van personen ten opzichte van de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, zeiden de C.D.A.-fractieleden eveneens voorstander te zijn van een parlementaire behandeling nog dit jaar. Zij prezen de voortvarendheid van de bewindslieden in dezen en hoopten dat met de beantwoording van deze en andere vragen spoed betracht zal worden.

De leden van de fractie van de P.v.d.A. dankten de bewindslieden voor de beantwoording van hun vragen en opmerkingen. Zij stelden evenwel een nadere reactie op een aantal punten op prijs.

Op bladzijde 10 van de memorie van antwoord zijn de bewindslieden ingegaan op de vraag of de rechtsbescherming zoekende burger, vooral indien deze wat minder mondig en weerbaar is, niet tussen wal en schip zou kunnen vallen, gezien de tendens naar zelfregulering. De ministers menen het tegendeel. Hoewel niet te ontkennen valt dat de mogelijkheden van de Wet rechtsbijstand on- en minvermogens (WROM) ook benut kunnen worden voor procedures voortvloeiende uit de materie waarop het wetsvoorstel betrekking heeft, terwijl de mogelijkheid van een vordering door rechtspersonen daarbij als extra gelden mag, blijft de vraag van de doorzichtigheid van de materie voor de burger. Zou het niet denkbaar zijn, dat jurisprudentie zich eerder ontwikkelt op basis van acties van belangen behartigende rechtspersonen, zodat het als zijnde van algemeen belang kan worden beschouwd, dat zulke acties metterdaad plaatsvinden? In dit licht gezien kwam de redengeving van de bewindslieden om bedoelde rechtspersonen niet te subsidiëren niet overtuigend over, ook al is de geneigdheid tot bezuinigen een vast gegeven bij de huidige politieke verhoudingen.

Het was de leden van de fractie van de P.v.d.A. uit de schriftelijke gedachtenwisseling tot dusverre nog niet duidelijk geworden of er nu wel of niet omwille van de doorzichtigheid voor de burger een register van registraties zal komen, centraal bij te houden door de Registratiekamer. Weliswaar wordt op blz. 20 van de memorie van antwoord medegedeeld dat niet is geopteerd voor een systeem van preventief toezicht met inschrijving van alle toegelaten persoonsregistraties in een openbaar register, maar dit laat de mogelijkheid en de wenselijkheid, naar het oordeel van de leden van de fractie van de P.v.d.A. open, voor een informatiebron over het feitelijk bestaan van registraties voor natuurlijke en rechtspersonen. Het zou voor die sector wezensvreemd zijn en door gebrek aan gewenning zou wel eens gebrek aan kwaliteit kunnen optreden. Naar het oordeel van de leden van de P.v.d.A.-fractie houden genoemde argumenten geen steek, waar in de particuliere sector regelmatig regelgeving wordt ontworpen in de vorm van uitvoerige overeenkomsten, statuten van stichtingen en andere rechtspersonen of interne gedragscodes, één en ander in voorkomende gevallen met behulp van (bedrijfs)juristen, notarissen of medewerkers van branche-organisaties. Bovendien zou kunnen worden overwogen aan de Registratiekamer een voorlichtingsfunctionaris te verbinden.

De leden van de fractie van de P.v.d.A. hadden nog moeite met het onderscheid in benadering van de particuliere sector vergeleken met de

overheidssector. Waar in artikel 18, eerste lid sprake is van het noodzakelijkheids criterium, is de bepaling in artikel 4, eerste lid veel ruimer geredigeerd. Zijn de bewindslieden, zo vroegen de leden van de fractie van de P.v.d.A., bij nadere afweging niet bereid voor overheid en particuliere sector beide het noodzakelijkheids criterium te stellen?

Naar aanleiding van het gestelde op blz. 40 memorie van antwoord, dat strafbaarstelling van overtreding van de notariële normen minder goed mogelijk is, omdat deze normen nog vaag zijn, vroegen de leden van de fractie van de P.v.d.A. of het de bedoeling van de bewindslieden is te suggereren dat te zijner tijd, als jurisprudentie of nader gerijpt inzicht bij de wetgever zou hebben geleid tot scherpere contouren van de notariële normen, nadere voorstellen tot het aanbrengen van strafbepalingen gewenst geacht moeten worden, te meer waar ook de Raad van State geporteerd lijkt voor een ruimere strafrechtelijke handhaving.

De leden van de V.V.D.-fractie zegden de bewindslieden dank voor de uitvoerige beantwoording van de gestelde vragen. Zij zouden nog enkele opmerkingen en vragen willen voorleggen.

Zij herinnerden er aan bij verschillende gelegenheden op spoed te hebben aangedrongen met betrekking tot het inzenden van de memorie van antwoord. Zij waren derhalve verheugd, dat de bewindslieden uitspreken er naar te streven het wetsvoorstel nog dit jaar tot wet te verheffen geen eenvoudige opgave is. Zij drongen dan ook aan op een spoedige beantwoording van het eindverslag.

Kennelijk bestaan, zo vervolgden deze leden, geen belemmeringen meer voor indiening van een wetsvoorstel tot goedkeuring van het Verdrag van Straatsburg. Zij zeiden er voorstander van te zijn de procedure van dat wetsvoorstel en het onderhavige waar nog mogelijk, onderling af te stemmen. Wanneer kan indiening van het wetsvoorstel volgen?

Het overgangsregime wordt door de bij nota van wijziging voorgestelde wijziging van artikel 28 inderdaad verduidelijkt. De in dat artikel vastgelegde verplichting voor de houders zou, aldus deze leden, enorme kosten voor hen met zich mee kunnen brengen. Zijn deze kosten bij benadering te berekenen?

De leden van de V.V.D.-fractie behielden hun twijfels over het functioneren van de Registratiekamer volgens de huidige opzet. Zij verwachtten namelijk, dat ondanks de bijstelling van de kostenraming deze in de toekomst nog aan de lage kant zou blijken te zijn.

In het voorlopig verslag hadden deze leden al gewezen op de verregaande bevoegdheden van de Registratiekamer en hun ambtenaren. Terecht wordt er in de memorie van antwoord op gewezen, dat de bemoeienis van de Registratiekamer primair civielrechtelijke gevolgen heeft. Des te merkwaardiger dat de bevoegdheden zo vergaand zijn. Bovendien is niet duidelijk aldus deze leden in hoeverre de gegevens zoals die kunnen worden verzameld door de Registratiekamer gebruikt kunnen worden door derden. In het bijzonder dachten zij in dezen aan de belastingdienst en aan het openbaar ministerie. Of is het verkregen materiaal door deze instanties via de Registratiekamer in procedures te beschouwen als onrechtmatig verkregen bewijs?

De leden van de V.V.D.-fractie waren verheugd over de beschouwingen, gewijd aan het begrip «koppeling». In de memorie van antwoord wordt er terecht op gewezen, dat er rekening is gehouden met de mogelijkheid van koppeling (artikel 1). Niettemin, zo stelden zij, laat artikel 18, derde lid de mogelijkheid open om desgevraagd gegevens uit persoonsregistraties te verstrekken aan personen of instanties met een publiekrechtelijke taak. Kan dit betekenen, dat op basis van dit artikel bijvoorbeeld gegevens over krakers bestemd voor het GEB worden doorgegeven aan justitie? De leden van de V.V.D. betreurden het, dat de bewindslieden nauwelijks zijn ingegaan op de te verwachten verhoging van de werklast voor de rechterlijke macht. Daarover moet toch wel enig idee bestaan. Het leek

hen in ieder geval onvoldoende deze ontwikkelingen «nauwkeurig in het oog te houden». Wat stellen de bewindslieden zich voor te doen indien vrijwel onmiddellijk blijkt, dat de werklast inderdaad toeneemt? Mag er dan vanuit worden gegaan, dat de rechterlijke macht ook onmiddellijk wordt uitgebreid?

Tot slot wezen de leden van de V.V.D.-fractie op het feit dat steeds vaker in nieuwe wetten speciale bepalingen voor groepsacties worden opgenomen. Dit lijkt op ad hoc-wetgeving. Indien een dergelijke ontwikkeling gewenst is zou dit beter in een algemene regeling kunnen worden vastgelegd.

De leden van de D66-fractie spraken hun waardering uit voor de uitgebreide beantwoording van hun vragen in de memorie van antwoord.

Dit gold in de eerste plaats voor de beschouwing die de bewindslieden thans hebben gewijd aan het vraagstuk van de koppeling. Duidelijk is nu dat onder «verstrekken» in artikel 1 ook verstaan moet worden de mogelijkheid van koppeling en dat alle denkbare gevallen van koppeling door het wetsvoorstel worden bestreken. In welke situaties koppeling al dan niet aanvaardbaar is, wordt echter niet aangeduid.

Is het de bedoeling van de bewindslieden dat koppeling altijd is toegestaan, indien de persoonsgegevens gebruikt worden voor het doel waarvoor zij zijn opgenomen? (artikel 6, eerste lid). Deze leden zouden op dit punt graag nog enige verduidelijking verkrijgen.

De leden van de D66-fractie stemden in met de opmerkingen van de bewindslieden, over de bezetting van de Registratiekamer. Het stemde deze leden tot tevredenheid dat het kabinet hun bezorgdheid hierover deelt. Is thans reeds bekend welke sterkte en formatie de Registratiekamer behoeft, zo vroegen deze leden. Overigens, pas wanneer dit bekend is zal een reële schatting van de kosten voor personeel plaats kunnen vinden, zo meenden de hier aan het woord zijnde leden.

De leden van de S.G.P.-fractie toonden zich erkentelijk voor de soms uitvoerige wijze waarop de bewindslieden op hun beschouwingen en vragen, in het voorlopig verslag neergelegd, zijn ingegaan.

Helaas hadden deze beschouwingen de bij deze leden levende gevoelens van verontrusting aangaande de voortschrijdende tendens bij overheid en particuliere organisaties om steeds meer gegevens omtrent personen vast te leggen, gevoegd bij de technische ontwikkeling die uitwisseling en koppeling van gegevens steeds eenvoudiger zal maken, niet weg kunnen nemen. Zij behielden de onbeantwoorde vraag of wetgeving, die in sterke mate dwingt tot, dan wel appelleert aan zelfregulering, bij machte zal zijn om, ondanks de opdringende ontwikkelingen die gestimuleerd worden door (vermeende) grote belangen, de individuele burger een reële bescherming te bieden.

Eén van de meest zwakke plekken in het wetsvoorstel achtten deze leden gelegen in artikel 4 met de daarin voorkomende vage en ruime doelaanduiding.

In beginsel zouden deze leden wensen dat de burger de reële mogelijkheid wordt geboden om elke, niet krachtens de wet verplichte registratie te voorkomen. Kan gesteld worden dat het wetsvoorstel aan dit beginsel beantwoordt? Deze leden koesterden de vrees dat de uitoefening van het inzage- en correctierecht voor de individuele burger een moeizame aangelegenheid zal blijven. De weg naar de burgerlijke rechter zal, indien niet een zeer eenvoudige en weinig kostbare procesgang geopend zou worden, voor menigeen een te hoge drempel blijken te zijn, zo vermoedden deze leden. In dit verband stelden zij de vraag waarom bij registraties van de overheid niet de weg van de AROB-rechter in plaats van de burgerlijke rechter zou kunnen worden bewandeld. In het kader van toezicht en handhaving van de regels betreffende persoonsgegevens vroegen deze leden welke ruimte en status zal toekomen aan de thans reeds bestaande

toezichthoudende organen, in het bijzonder in de overheidsfeer. In dit verband vroegen zij tevens of de diverse verordeningen op de privacy als gedragscode in de zin van de wet kunnen worden aangemerkt.

Deze leden was ook na lezing van de memorie van antwoord niet duidelijk geworden waarom de bij de wet ingestelde openbare registers van de werking van de wet zouden moeten worden uitgezonderd.

Zouden de bewindslieden nog eens op dit punt willen gaan? Tevens vroegen zij of de bewindslieden overwegen om voor te schrijven dat bij de overheid een openbaar register van persoonsregistraties wordt aangelegd – iets wat bijvoorbeeld in sommige gemeenten thans reeds gebruik is.

De leden van de P.P.R.-fractie hadden met belangstelling kennis genomen van de memorie van antwoord. Een deel van hun kritiek is daarmee weggenomen, maar principieel blijven zij een andere Wet Persoonsregistraties voorstaan.

Deze leden achtten het nu voorliggende wetsvoorstel te vrijblijvend en te weinig garanties biedend aan de geregistreerden. De overheid wordt zeer op afstand gehouden, terwijl het toch handelt over de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Te veel wordt overgelaten aan de geregistreerden zelf, die bij procedures bovendien kosten zullen moeten maken.

In deze fase wensten de leden van de P.P.R.-fractie nog op één punt nader in te gaan, te weten de noodzaak van een regeling voor de vernietiging van persoonsregistraties in oorlogsomstandigheden en daaraan verwante noodsituaties. Het gestelde daarover had deze leden zeer bevreemd. Onbegrijpelijk is het dat het kabinet, hoewel er allerlei wetten en regelingen zijn voor noodsituaties en oorlogsomstandigheden, hier stelt dat het het vermogen van de wetgever te boven gaat reeds thans die bedreigingen te voorzien en regels daarvoor te geven. Dat zoiets niet eenvoudig is, wilden deze leden nog wel erkennen, maar wie ook een defensiebeleid voert, zal toch op zulke vragen en zulke omstandigheden moeten ingaan.

Zijn de bewindslieden bereid dat alsnog te doen en op serieuze wijze weer te geven hoe bij een enorme groei van persoonsregistraties juist in ongewenste situaties de bescherming van de persoonlijke levenssfeer kan worden gewaarborgd? Zulke vragen dienen naar de mening van deze leden nu aan de orde te worden gesteld, tenzij het kabinet een en ander wil integreren in een nog te ontwikkelen sociaal verdedigingsbeleid.

De memorie van antwoord heeft niet geleid tot meer begrip voor de positieve aspecten van het voorliggende wetsvoorstel, aldus deelde het P.S.P.-fractielid tot haar spijt mee. De bewindslieden zijn te weinig tegemoetgekomen aan de door dit lid geuite kritiek op de voorgestelde regels, waardoor de negatieve aspecten blijven overheersen. Zo betreurde dit lid dat de registraties van de politie en van de Binnenlandse veiligheidsdienst niet onder de reikwijdte van deze wet zijn gebracht. Door een afzonderlijke regeling voor deze diensten te creëren, (een wetsvoorstel over de politieregisters is inmiddels ingediend (19 589) wordt de burger de mogelijkheid ontnomen onderzoeken van de Registratiekamer aan te vragen, wat gezien de aard van deze diensten een gemiste kans is.

Het onderscheid tussen de persoonsregistraties op het gebied van de (semi-)overheidsinstellingen en het bedrijfsleven wordt, tegen de zin van dit lid niet opgeheven. Met het oog op de toenemende privatisering van overheidsdiensten wees het de overheid op haar verantwoordelijkheden met betrekking tot de bescherming van de privacy van burgers. Een argument des te meer om even strenge eisen te stellen aan het bedrijfsleven als aan de overheidsinstellingen bij het aanleggen en houden van persoonsregistraties. Daarnaast benadrukte het P.S.P.-fractielid nogmaals het bedreigende karakter dat van diverse bedrijfsregistraties kan uit gaan, zoals de verzekeringen, het kredietwezen, de banken. Dat het bedrijfsleven

daardoor te zwaar belast zou worden, overtuigde haar niet. De belangenafweging valt teveel in het nadeel van de burger uit en bovendien wreekt zich het feit dat de bewindslieden zich te veel baseren op de opslag van gegevens als zodanig en te weinig op het gebruik daarvan. Ook bij het bedrijfsleven kan juist het gebruik van, op zich onschuldige gegevens een gevaar voor de bescherming van de privacy inhouden.

Dit lid vroeg de bewindslieden ten minste te willen overwegen, indien zij het onderscheid niet willen opheffen, het noodzakelijkheidsbeginsel ook voor het bedrijfsleven in te voeren.

De bewindslieden ontkennen dat de sferentheorie ten grondslag zou liggen aan het wetsvoorstel. Maar, zo vroeg het P.S.P.-fractielid, welke visie ligt dan wel ten grondslag aan het voorstel? De bewindslieden melden op bladzijde 5 dat er een doel/middelen-afweging gemaakt dient te worden, maar duiden niet aan wanneer bij voorbeeld het doel de middelen niet meer heiligt. De grenzen aan de inbreuken op de persoonlijke levenssfeer van burgers worden niet nader gedefinieerd, zo constateerde dit lid. Kunnen de bewindslieden hieromtrent meer helderheid verschaffen? Is de vrees van haar fractie gerechtvaardigd dat, nu het begrip persoonlijke levenssfeer een vrij vaag begrip blijft, de burger vaak het onderspit zal delven tegenover de overheid waar het gaat om inbreuken op de persoonlijke levenssfeer?

Het lid van de G.P.V.-fractie was geenszins overtuigd door de in de memorie van antwoord gegeven argumentatie om de bepalingen van de wet van toepassing te doen zijn op persoonsregistraties, gehouden door een kerkgenootschap, een zelfstandig onderdeel daarvan of een ander genootschap op geestelijke grondslag. Hij wees erop dat het bijzondere karakter van de Kerk in onze rechtsorde vooral tot uitdrukking komt in de juridische status, die is toegekend aan kerkgenootschappen en die zich kenmerkt door een terugtred van de Staat ten aanzien van hun interne organisatie. Naar de mening van dit lid wordt in het wetsvoorstel onvoldoende rekening gehouden met dit bijzondere karakter. Het wetsvoorstel beoogt immers individuele rechten inzake de persoonlijke levenssfeer als het ware in bescherming te nemen tegen registrerende instanties. Hij meende dat een dergelijke beschermende ingreep van overheidswege niet past bij het eigen karakter van de kerk. Hij vroeg waaraan in dit verband moet worden gedacht bij de in de memorie van antwoord (blz. 17) gedane uitspraak: «Verkeerd gebruik van deze gegevens kan onder omstandigheden grote nadelen voor de betrokkenen met zich meebrengen».

Vervolgens stellen de bewindslieden dat de grens tussen kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag enerzijds en andere genootschappen anderzijds moeilijk te trekken valt, zodat de reikwijdte van een voor deze genootschappen te maken uitzondering onzeker zou zijn. Het lid van de G.P.V.-fractie ontkende niet dat in theorie een dergelijke grens niet altijd eenvoudig te trekken valt, maar dat zulks in de praktijk nauwelijks tot problemen leidt. Hij verwees in dit verband naar de antwoorden gegeven op vragen betreffende het zogenaamde Sektenrapport (kamerstuk 16 635, nr. 7, antwoorden 24 en 25). Daarin wordt gesteld dat niet ieder genootschap dat zich bestempelt als «kerkgenootschap» of «geestelijk genootschap» door de rechter voetstoots als zodanig behoeft te worden gekwalificeerd. «De jurisprudentie toont aan dat de rechter in voorkomende gevallen zeer wel in staat is door schijnconstructies heen te zien», aldus het kabinet bij die gelegenheid. En ook bij de behandeling van het desbetreffende rapport in de uitgebreide commissievergadering van 8 september 1986 werd door de Minister van Justitie opgemerkt dat in het algemeen er geen misverstand bestaat over wat onder een kerkgenootschap moet worden verstaan.

In de memorie van antwoord stelt het kabinet dat het niet verwacht dat het wetsvoorstel grote gevolgen zal hebben voor de kerkgenootschappen.

Is dit niet een reden te meer om terug te gaan naar het aanvankelijk voornemen om de wet niet van toepassing te doen zijn op kerkgenootschappen? Ongetwijfeld mag worden verondersteld dat de ledenadministraties van kerkgenootschappen ingevolge de artikelen 27 en 22, tweede lid, zullen worden vrijgesteld van de aanmeldingsplicht. Formeel-wettelijk blijft het evenwel zo dat op grond van artikel 24 juncto artikel 20 de overheid in vergaande mate kan indringen c.q. regels kan voorschrijven voor de interne administratie van kerkgenootschappen. Mede gelet op het ongeschreven beginsel van de scheiding van Kerk en Staat meende hij dat het de gulden weg is om – waar een dergelijke regeling niet strikt noodzakelijk is – het creëren van dergelijke wettelijke bevoegdheden te voorkomen. Voor de beoordeling van de onderhavige wettelijke regeling is dan ook niet zozeer relevant de geruststellende mededeling in de memorie van antwoord dat de Registratiekamer stellig niet zonder goede reden gebruik zal maken van haar bevoegdheden ingevolge artikel 45, als wel de wettelijke regeling van die bevoegdheden zelf.

Weinig fraai achtte het lid van deze fractie ten slotte de in de memorie van antwoord gemaakte opmerking dat de kerkgenootschappen er mee gebaat zijn, dat bij niemand twijfel behoeft te bestaan over de vraag of de persoonsgegevens van hun leden bij hen in goede handen zijn. Is het kabinet van mening dat op dit moment terzake twijfels bestaan c.q. gewettigd zijn zodanig dat er een voldoende rechtsgrond is om een betrouwbaarheidskeurmerk van overheidswege voor te schrijven? Dit kan toch niet het oogmerk van de voorgestelde wettelijke regeling zijn, zo veronderstelde het lid van de G.P.V.-fractie.

2. Artikelen

Artikel 2

Naar aanleiding van artikel 2 vroegen de leden van de V.V.D.-fractie wat er gebeurt indien door houders van persoonsregisters, die uitgezonderd zijn van de werking van deze wet, gegevens aan derden worden verstrekt die van gevoelige aard zijn.

Artikel 4

De leden van de fractie van de P.v.d.A. vroegen of het begrip «goede zeden» in het eerste lid van artikel 4 zou moeten worden gehandhaafd, mede gezien in het licht van de discussie over dit begrip bij de behandeling van wetsvoorstel 17 476 (wijziging van enige bepalingen over verboden rechtspersonen) op 22 september 1986. Gaarne zouden zij het oordeel van de bewindslieden op dit punt vernemen.

Artikel 7

Artikel 7, eerste lid geeft een limitatieve opsomming van gevoelige gegevens. Zou het niet wenselijk zijn, zo vroegen de leden van de fractie van de P.v.d.A., om in de wettekst de woorden «in elk geval» op te nemen tussen de woorden «persoonsgegevens» en «betreffende»? Dusdoende zou naar hun oordeel ruimte worden geschapen voor de gedachte dat onder omstandigheden door de context van plaatsing van ogenschijnlijk onschuldige informatie, als namen en adressen, gevoelige informatie ontstaat.

Ten aanzien van het bepaalde in het tweede lid van artikel 7, ten slotte, waren de leden van de fractie van de P.v.d.A. niet overtuigd van de noodzaak tot het opnemen van de bepaling omtrent de vrijheid van kerkgenootschappen tot het houden van een persoonsregistratie.

Uit de beschouwingen in de memorie van antwoord bleek de leden van de V.V.D.-fractie, dat artikel 7, tweede lid, laatste zin, alleen is opgenomen

om daarmee een uitdrukkelijke erkenning van de vrijheid van kerkgenootschappen tot het voeren van een eigen ledenadministratie tot uitdrukking te brengen.

Niet valt in te zien waarom deze ledenadministraties anders worden behandeld dan die van politieke partijen en verenigingen op levensbeschouwelijke grondslag. Juist omdat voor kerkgenootschappen al bijzondere bepalingen in de wet zijn opgenomen zou een bepaling als in artikel 7, tweede lid naar hun oordeel niet nodig zijn.

De leden van de D66-fractie zagen niet in waarom er uitsluitend voor wat betreft de kerkgenootschappen een uitzondering is gemaakt op de algemene regel van artikel 7. De wetgever loopt dus zo vooruit op de regeling inzake gevoelige gegevens, die te zijner tijd in de wet zal worden opgenomen. Kunnen de bewindslieden verduidelijken waarom voor kerkgenootschappen nu al een erkenning van de vrijheid om bepaalde gegevens vast te leggen, is opgenomen, zo vroegen deze leden.

Met betrekking tot artikel 7, eerste lid, vroegen de leden van de S.G.P.-fractie of de aldaar genoemde gegevens, die toch als gevoelige gegevens moeten worden aangemerkt een zodanig registratiesysteem niet reglementsplichtig zouden moeten maken.

Nu in dit wetsvoorstel de toetsing van reglementen door de Registratiekamer is vervallen, vroegen deze leden of het geen aanbeveling zou verdienen om wel een verplichting tot toezending van het reglement aan de Registratiekamer in de wet dan wel in een algemene maatregel van bestuur op te nemen.

Artikel 9

De leden van de V.V.D.-fractie stelden vast, dat artikel 9 een risico-aansprakelijkheid inhoudt. Naar hun oordeel behoren dergelijke algemene burgerrechtelijke bepalingen in het Burgerlijke Wetboek te worden opgenomen.

Het bepaalde in artikel 9, tweede lid blijkt eigenlijk een overgangsbepaling te zijn. Deze zou kunnen verdwijnen zodra artikel 6.1.9.11., eerste lid onder b) van het nieuw Burgerlijk Wetboek in werking is getreden. Aangezien te verwachten is, dat dit laatste artikel inderdaad van kracht zal worden zou het, naar het oordeel van de V.V.D.-fractieleden wellicht beter zijn van artikel 9, tweede lid een werkelijke overgangsbepaling te maken.

Artikel 10

Zou, zo vroegen de V.V.D.-fractieleden ook, zonder artikel 10, tweede lid de rechtspersonen, zoals bedoeld in dit lid, niet door de rechter ontvankelijk verklaard worden?

De leden van de D66-fractie spraken hun waardering uit voor de in het tweede lid opgenomen mogelijkheid voor bepaalde rechtspersonen een vordering in te stellen.

Artikel 11

Met betrekking tot artikel 11, derde lid, vroegen deze leden of onder de aldaar bedoelde geheimhoudingsplichtigen verstaan moet worden degenen die een wettelijk erkend beroepsgeheim bezitten.

Artikel 18

Met betrekking tot artikel 18, derde lid, stelden de leden van de S.G.P.-fractie de vraag of het de bedoeling is dat de afweging die aan de

verstrekking van gegevens aan derden moet voorafgaan gemaakt dient te worden door de hogere en lagere wetgever of dat men die afweging wenst over te laten aan de uitleg die ambtelijke instellingen aan dit voorschrift zullen geven.

Artikel 28

Het verheugde de leden van de D66-fractie zeer dat het kabinet hun voorstel om voor de meldingsplicht van artikel 28 in een overgangsregeling te voorzien, in een nota van wijziging heeft overgenomen.

Met de beperking van de mededelingsplicht van een houder van een registratie ten opzichte van degenen van wie gegevens zijn opgenomen, hadden de leden van de S.G.P.-fractie grote moeite. Zij waren in elk geval van oordeel dat het een plicht van de houder van een registratie is om de betrokkenen op de hoogte te stellen van het feit dat hun gegevens zijn opgenomen; anders komt een reële controle en het uitoefenen van de mogelijkheid tot weigering van opname – voorzover wettelijk mogelijk – hen voor in vele gevallen een farce te zijn. Deze bepalingen scheppen, naar hun wijze van zien, ook te veel onzekerheid voor de houders van een registratie.

Met betrekking tot artikel 31, tweede lid, gaven de leden van de fractie van de S.G.P. te kennen dat het hen dringend gewenst voorkomt dat vanwege de lange herstelperiode (twee maanden + uitvoeringstijd) een blokkeringsrecht jegens tussentijds gebruik bij betwiste juistheid van gegevens wordt opgenomen. Hoe staan de bewindslieden tegenover deze suggestie?

De voorzitter van de commissie,
Kosto

De griffier voor dit verslag,
Van der Windt